

Beste Luchtmachters,

De eerste maanden van dit jaar hebben we met elkaar hard gewerkt aan de drie operatielijnen zoals we die bij mijn aantreden – alweer een jaar geleden, de tijd vliegt! – hebben benoemd. Op alle drie de lijnen boeken we inmiddels echte vooruitgang. Dat is niet mijn verdienste, maar vooral die van u.

Die vooruitgang zegt wat mij betreft vooral iets over het teamwerk en de ondernemersgeest waar we als Luchtmachters bekend om staan. Of het nu in de squadrons hier in Nederland of in de missiegebieden was, ons werk doet ertoe, we zetten er de schouders onder, en het leidt tot echte resultaten. En hoewel we nog van alles te wensen hebben in de weg naar het herstel, we maken inmiddels wel echte meters. En dat wordt nu zo langzamerhand ook echt zichtbaar. Met meer reservedelen op de plank, meer vliegtuigen op de plaat en met hoge kwaliteit oefenmomenten. Zo was ik onlangs bij ons 302 Sq op Ft Hood, waar we samen met de collega's van de Landmacht met 7 van onze helikopters op pad gingen voor een gecombineerde oefening in de woestijn van Texas. En ik was afgelopen week tijdens de Medalparade van de Baltic Air Policing detachementen op vliegbasis Leeuwarden, en zag dat we in een wave weer eens met meer dan 20 vliegtuigen take-off gingen, weliswaar inclusief een aantal buitenlandse vliegtuigen van de FWIT. Dat hebben we lang niet gezien. Ik spreek op alle plekken aircrew die aangeven niet langer slechts een keer per week te vliegen, maar nu bijna dagelijks in de cockpit te zitten. Dat is de echte vooruitgang die het zo belangrijke herstel mogelijk maakt. Daar moeten we de komende tijd dus op voortbouwen. En dat zal door de resterende tekorten echt nog met horten en stoten zijn, maar de weg naar boven hebben we gevonden. Het gaat dus best goed, het glas is echt halfvol. En nogmaals, dat is vooral uw verdienste.

Maar niet op alle gebieden boeken we met elkaar het gewenste resultaat. Het uitblijven van een arbeidsvoorwaardenakkoord is daarvan een voorbeeld. Ik weet dat er van alles is gezegd (en soms geroepen) over het feit dat we als commandanten hierover met u hebben gecommuniceerd, maar toch blijf ik dat doen. Want het gaat ook wel ergens over. Los van de inhoud, staat er namelijk ook qua proces wel wat op het spel. We worden er onrustig van, en hier en daar merk ik dat in de uitingen hierover in bv sociale media hier en daar de spreekwoordelijke loopgraven worden betrokken. De vraag is of dat ons uiteindelijk verder helpt. Nu we als gesprekspartners in een impasse lijken te zitten hebben we daar op allerlei manieren ook last van. Allereerst omdat we hiermee geen stap kunnen zetten in de loonontwikkeling en modernisering van ons arbeidsvoorwaardenstelsel. Als CLSK willen we graag concrete stappen maken om onze mensen perspectief te bieden. Ook de lopende reorganisaties kunnen negatieve effecten ondervinden van de impasse. Dat raakt u ook. Al met al hoop ik dat we met de bonden de dialoog kunnen hervatten en met een oplossing

kunnen komen die recht doet aan alle belangen maar vooral aan uw perspectief. U kunt van mij verwachten dat ik daarover het gesprek gaande houd de komende tijd.

Op gebied van de missies gaat ons werk ook gewoon door. En we doen dat heel goed. De mannen en vrouwen van de Force Protection zijn inmiddels al langere tijd op pad in het Midden Oosten, als deel van Operatie Inherent Resolve leveren zij op dit moment nog steeds de beveiliging van het Belgische F-16 detachement in Jordanië. En dat gaat voorlopig nog wel even door. Daarnaast hebben we op veel plekken in het Midden Oosten en Afrika luchtmachters individueel uitgezonden. Zij doen daar belangrijk en dankbaar werk. En recent is voor een tweede keer een KDC-10 detachement vertrokken naar Koeweit om deel te nemen aan de operatie tegen IS, dit keer voor langere tijd. Daar wordt na de zomer nog een detachement C-130 aan toegevoegd. Ook Vlb Eindhoven is dus vol aan de bak dit jaar. En daar mogen we trots op zijn, we weten immers dat we ook daar lange tijd met de bekende materiële tekorten beperkingen in de lura-taken hebben gehad. Team Eindhoven staat goed op de kaart, het is hun verdienste dat we als Luchtmacht nu ook met Air Refuelling en luchttransport een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de strijd tegen het terrorisme. En op missie-gebied bewegen we ons als Luchtmacht inmiddels ook in een aantal belangrijke niches: we ondersteunen met de onlangs opgerichte Target Support Cell vanaf Vlb Volkel met onze 'targeteers' de OIR-missie in het Midden Oosten. En we nemen als Luchtmacht deel aan dezelfde missie met data-analisten in de zogenaamde European Partner Integration Enterprise (EPIE). Een coalitie-team dat vanaf AIRCOM ISR-producten van de coalitie analyseert en tot bruikbare informatie omzet. Dus ondanks dat de komst van ons ISR-platform MQ-9 nog stagneert, werken we al hard aan het benutten van de producten daarvan. Ook dit zegt iets van het professionalisme van onze mensen: we zien kansen meerwaarde te leveren in de coalitie, en werken er hard aan dat te ontginnen en te ontwikkelen. Dat is precies de pioniersgeest en het ondernemerschap die ons naar de toekomst brengen. Groot respect voor de luchtmachters van 306 Sq i.o. die hier nu al volop mee bezig zijn. Chapeau.

Voor de F-16 en DHC-eenheden is het nu vooral een periode van herstelwerkzaamheden. Na terugkeer van onze missie in Mali werken we met onze Chinooks en Apaches weer met het CLAS aan de gezamenlijke taken. En dat is na jaren van gebrek aan capaciteit ook hard nodig. In de huidige veiligheidscontext moeten onze joint Air Mobile eenheden vooral een *credible force* zijn, het is goed te zien dat we daar nu weer samen in kunnen investeren. Met onze F-16 eenheden gebruiken we de ons gegunde tijd voor herstel zo slim mogelijk. Met dit jaar weer een Frisian Flag, een groter dan normale FWIT - nu voor het eerst gecombineerd met een C-130 en crews, ook daar dus een belangrijke kwaliteitsimpuls. En dus vooral weer een stevig lokaal vliegprogramma. Allemaal ingrediënten voor het broodnodige herstel. Ook hier, we zijn er nog niet helemaal, maar veel gaat al goed, en dat is een mooi resultaat van ons harde werk.

Als laatste wil ik met u stilstaan bij de werkzaamheden rond de transitie naar wat we inmiddels noemen een 5^e generatie luchtmacht. De komst van de F-35 staat voor de deur. Zoals ik hierboven schreef werken we al volop aan de introductie van de MQ-9 Reaper. De introductie van de MRTT en nieuwe Chinook helikopters wordt voorbereid. Ik heb u eerder meegenomen in het verhaal waarom dit ons dwingt na te denken over de luchtmacht van de toekomst. We hebben daar als Luchtmachtraad de afgelopen maanden samen met de

commandanten veel denkwerk in verricht. Welke aanpassingen zijn nodig, wat doen we eerst, wat volgt daarna? Dat is uitgemond in een visie, een blik voorbij de horizon. Welke luchtmacht willen we straks zijn, en wat is daarvoor nodig? De commandanten en ik komen de komende tijd bij u op de lijn om u mee te nemen in dat verhaal. En u er vooral ook deelgenoot van te maken. Want zo'n 5^e generatie luchtmacht zullen we samen moeten bouwen. En we zullen samen ook de bouwstenen moeten ontwikkelen. Werk aan de winkel dus. Naast de missies het broodnodige herstel. Geen eenvoudige opgave. Maar daar weten we meestal wel raad mee.

Voor nu wens ik u alvast een mooie zomervakantie toe. Zoals gesteld: onze operaties en de vliegprogramma's gaan gewoon door. Dat betekent dat een groot aantal van ons de vakantie maanden elders doorbrengt, op missie, veelal ergens ver weg van huis en haard in een warme woestijn. Als u deze zomer van uw welverdiende verlof geniet is het ook goed eens aan hen en hun thuisfront te denken. Maar vooral ook met uw geliefden de spreekwoordelijke batterij op te laden. Want de komende tijd hebben we als team genoeg te doen. Maar het voorlopige resultaat staat. Natuurlijk is er nog veel te wensen, maar we hebben de weg omhoog gevonden. Een mooi resultaat. Uw resultaat.

Commandant Luchtstrijdkrachten,

Luitenant-generaal Dennis Luyt

PS: op [intranet](#) kunt meer lezen over de 5^e generatie luchtmacht.